
DIPLOMATIA **ACADEMICĂ**

în contextul Alianțelor de Universități Europene

Alianțele de universități europene din care fac parte instituții de învățământ superior din România

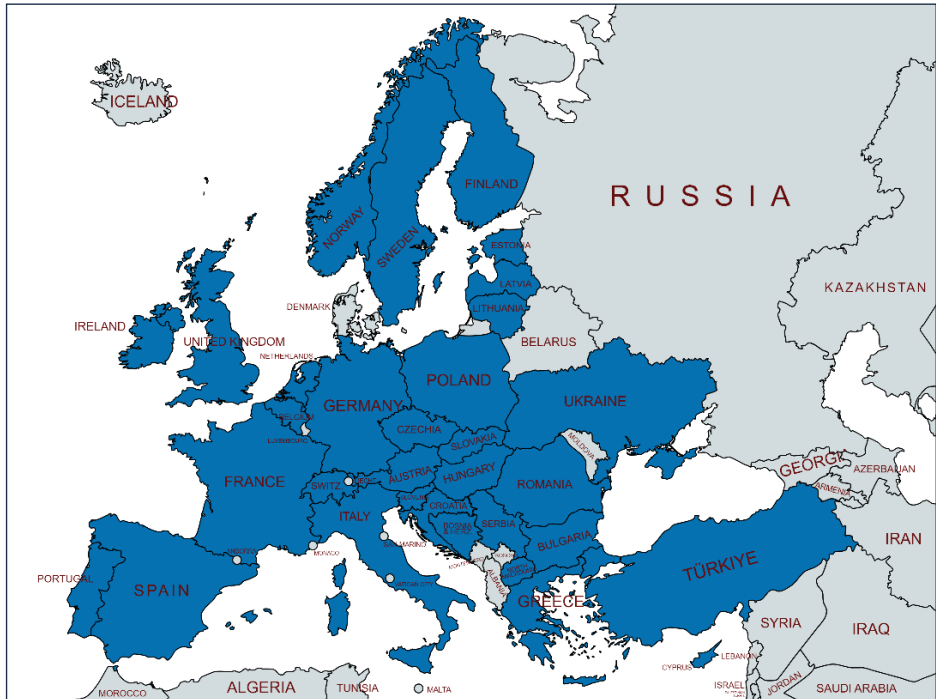
 EU CONEXUS EU-CONEXUS	La Rochelle University; Agricultural University of Athens; Universitatea Tehnică de Construcții București; Klaipeda University; Catholic University of Valencia; University of Zadar; Frederick University; Rostock University; Waterford Institute of Technology.
 CIVIS: A European Civic University	Aix-Marseille Université; National and Kapodistrian University of Athens; Universitatea din București; Université Libre de Bruxelles; Universidad Autónoma de Madrid; Sapienza Università di Roma; Stockholms Universitet; Eberhard Karls Universität Tübingen; University of Glasgow; Paris Lodron University of Salzburg, University of Lausanne.
 EC2U: European Campus of City-Universities	University of Coimbra; Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași; University of Jena; University of Pavia; University of Poitiers; University of Salamanca; University of Turku, University of Linz.
 NeurotechEU: The European University of Brain and Technology	Radboud Universiteit; Universidad Miguel Hernández; Karolinska Institutet; Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn; Boğaziçi Üniversitesi; University of Oxford; Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj- Napoca; Debreceni Egyetem.
 EURECA-PRO	Montanuniversität Leoben; Technische Universität Bergakademie Freiberg; Technical University of Crete; Universidad de León; Politehnika Śląska; Universitatea din Petroșani; Hochschule Mittweida; Université de Lorraine; Universiteit Hasselt.
 EUT+: European University of Technology	Cyprus University of Technology; Darmstadt University of Applied Sciences; Riga Technical University; Technological University Dublin; Technical University of Sofia; Universidad Politécnica de Cartagena; Université de Technologie de Troyes; Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca.

 E3UDRES2: Engaged and Entrepreneurial European University as Driver for European Smart and Sustainable Regions	St. Pölten University of Applied Sciences; Polytechnic Institute of Setubal; Hungarian University of Agriculture and Life Sciences; UC Leuven-Limburg University of Applied Sciences; Universitatea Politehnica din Timișoara; Vidzeme University of Applied Sciences; Hochschule Fulda-University of Applied Sciences; Jyväskylä University of Applied Sciences; Saxion University of Applied Sciences.
 EELISA: European University	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem; École des Ponts ParisTech; Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg; İstanbul Teknik Üniversitesi; Scuola Normale Superiore; Scuola Superiore Sant'Anna; Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București; Université Paris Sciences et Lettres; Universidad Politécnica de Madrid.
 UNITA-Universitas Montium	Universidade de Beira Interior; Universidad de Zaragoza; Université de Pau et des Pays de l'Adour; Université Savoie Mont Blanc; Università di Torino; Universitatea de Vest din Timișoara; Instituto Politécnico da Guarda; Universidad Pública de Navarra; Università degli Studi di Brescia; Universitatea Transilvania din Brașov.
 FORTHM: Fostering Outreach within European Regions, Transnational Higher Education and Mobility	Johannes Gutenberg University of Mainz; Universitatea Lucian Blaga din Sibiu; University Dijon Bourgogne; University of Agder; University of Jyväskylä; University of Latvia; University of Opole; University of Palermo; University of Valencia.
 INGENIUM European University	Karlsruhe University of Applied Sciences; Medical University Sofia; Munster Technological University; Oviedo University; Rouen Normandy University; Southeast Finland University of Applied Sciences; Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" of Iași; University G. d'Annunzio Chieti-Pescara; University of Crete; University of Skövde.

 CIVICA: The European University of Social Sciences	Bocconi University; CEU Central European University; European University Institute; Hertie School of Governance; IE University; Institute of Political Sciences Paris; Școala Națională de Studii Politice și Administrative; SGH Warsaw School of Economics; Stockholm School of Economics.
EUTOPIA EUTOPIA MORE: European Universities Transforming to an Open Inclusive Academy	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; Ca' Foscari University of Venice; CYCergy Paris University; Free University of Brussels - VUB; Nova University Lisbon; Pompeu Fabra University Barcelona; Technical University of Dresden; University of Göteborg; University of Ljubljana.
 EU GREEN: European University Alliance for Sustainability: responsible GRoWth, inclusive Education and Environment	Institute of Technology Carlow; Otto von Guericke University of Magdeburg; University of Angers; University of Évora; University of Extremadura; University of Gävle; Universitatea din Oradea; University of Parma; Wrocław University of Environment and Life Sciences.
 IN.TUNE: Innovative Universities in Music & Arts in Europe	Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris; Fundació Privada per a L'Escola es Superior de Musica de Catalunya; Norges Musikkhogskole; Uniarts Helsinki; Universitat fur Musik und Darstellende Kunst Wien; Universitatea Națională de Muzică București; University of the Arts The Hague; Univerzitet Umetnosti U Beogradu.
NEOLAiA NEOLAiA: Transforming Regions for an Inclusive Europe	Orebro University; Ostravska Univerzita; Siauliu Valstybine Kolegija; Universidad de Jaen; Universita degli Studi di Salerno; Universitaet Bielefeld; Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava; Université de Tours; University of Nicosia.
 ACE2EU: Applied, Connected, Entrepreneurial and Engaged – European University	Polytechnic University of Santarém, Carinthia University of Applied Sciences, Universitatea Constantin Brâncuși Târgu-Jiu, Goce Delcev University, Kauno Technikos Kolegija, University Francisco de Vitoria UFV, Medical University of Gdansk, Latvian Academy of Culture, Technische Hochschule Ingolstadt

across EUROPEAN CROSS-BORDER UNIVERSITY Across: European University for Cross- Border Knowledge Sharing	University of Girona, University of Perpignan Via Domitia, University of Udine, Chemnitz University of Technology, University of Nova Gorica, University of Banja Luka, Universitatea din Craiova, University of Ruse „Angel Kanchev”, Bialystok University of Technology, Ivan Franko National University of Lviv
 ARTEMIS Alliance for Regional Transition, Equality, Mobility, Inclusion and Sustainability ARTEMIS: Alliance for Regional Transition, Equality, Mobility, Inclusion, and Sustainability	University of Clermont Auvergne, VIVES University of Applied Sciences, TTK University of Applied Sciences, OTH Regensburg, University of Ioannina, University of Perugia, Western Norway University of Applied Sciences, Universitatea Ovidius din Constanța
 KreativEU Knowledge & Creativity European University KreativEU: Knowledge and Creativity European University	D. A. Tsenov Academy of Economics, University of South Bohemia in České Budějovice, University of Camerino, University of Greifswald, Breda University of Applied Sciences, Opole University of Technology, Universitatea Valahia din Târgoviște, Trnava University, Södertörn University, Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Polytechnic University of Tomar

De la Alianțe de Universități Europene la RO European Universities

Universitățile Europene sunt alianțe transnaționale de instituții de învățământ superior care își dezvoltă în colaborare strategiile și politicile instituționale pe termen mediu și lung, inițiind în același timp activități imediate de cooperare internațională, menite să faciliteze integrarea alianțelor în sistemele naționale de educație. Universitățile Europene dezvoltă strategii comune pe termen lung pentru educație și cercetare, cu scopul de a stimula impactul sistemic, structural și durabil la toate nivelurile (local, regional, național și european). Prin intermediul acestor alianțe de universități europene, campusuri interuniversitare transnaționale, fizice și virtuale, sunt dezvoltate și puse în funcțiune, oferind studenților, cadrelor didactice, personalului, cercetătorilor și persoanelor care învață pe tot parcursul vieții o mobilitate fizică, virtuală sau mixtă, pentru a studia, a se forma, a preda, a efectua cercetări, a lucra sau a face schimb de servicii dincolo de frontiere și discipline. În acest moment, Comisia Europeană susține 64 de alianțe de

universități europene care integrează peste 10% din instituțiile de învățământ superior din spațiul european (aproximativ 560 de universități). Dintre cele 64 de alianțe, 21 au cel puțin o instituție de învățământ parteneră din România (o treime).

În cadrul alianțelor de universități europene, studenții se pot bucura de un parcurs academic flexibil, în care experiențele internaționale de formare și învățare sunt norma, nu excepția. Mobilitățile diverse, microcertificările, programele de studii cu diplomă dublă, multiplă, integrată sau europeană, oportunitățile pentru doctorat organizat în cotelă, competițiile cu premii sunt doar o parte dintre oportunitățile oferite studenților. În același timp, cadrele didactice și cercetătorii pot colabora în echipe transdisciplinare și transnaționale ce abordează marile probleme cu care se confruntă Europa (cum ar fi protecția mediului și schimbările climatice, digitalizarea, sănătatea, democrația, migrația și securitatea) prin programe de studii relevante sau prin proiecte dezvoltate împreună. Toate acestea au scopul de a transforma învățământul superior european și de a îl face mai competitiv la nivel global, dar și de a redefini rolul universităților în ecosistemele din care fac parte.

Ideea lansată în urmă cu 4 ani de către Rectorul Universității de Vest din Timișoara, prof. univ. dr. Marilen Gabriel Pirtea, de a crea o rețea de instituții de învățământ superior din România membre ale alianțelor de universități europene, „RO European Universities”, este una vizionară și unică în Europa din punctul de vedere al constituirii prin asocierea voluntară a universităților respective și al modului de lucru organizat în jurul temelor de interes pentru acestea. O altă particularitate a rețelei este colaborarea cu ANOSR (Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România) încă de la bun început. Rețeaua are două obiective principale: de a facilita colaborarea dintre universitățile din România membre ale alianțelor europene pentru a identifica soluții la provocările comune și de a contribui la transformarea sistemului național de învățământ superior valorificând oportunitățile și rezultatele obținute prin participarea la această inițiativă a Comisiei Europene. Membrii își asumă, așadar, obiectivele de a colabora și de a contribui. Însăși esența alianțelor de universități europene o reprezintă colaborarea internațională dusă la un nivel nemaîntâlnit până în prezent, iar rețeaua „RO European Universities” își propune să genereze o colaborare de acest tip, relevantă pentru toți studenții, cadrele didactice și cercetătorii din România.

Rețeaua „RO European Universities” este compusă în prezent din 21 de universități românești membre ale unor alianțe europene, reprezentand 67% dintre studenții și studențele din România.

Prin alianțele de universități europene din care fac parte, aceste instituții de învățământ superior din România sunt integrate în consorții ce includ instituții de învățământ superior din 32 de state de pe continent. Acestea sunt: Austria, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Cipru, Croația, Elveția,

Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Macedonia de Nord, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina, Ungaria.

Scopul RO European Universities îl reprezintă dezvoltarea învățământului superior românesc și creșterea vizibilității internaționale a instituțiilor de învățământ superior românesc, prin utilizarea contextului oferit de alianțele de universități europene. Totodată, rețeaua este interesată în generarea unui cadru de discuție și de reflecție asupra procesului de internaționalizare a învățământului superior românesc și asupra oportunităților oferite de inițiativa Universității Europene.

Alianțele de Universități Europene au ca scop dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre instituțiile de învățământ superior membre cu scopul de a transforma Spațiul European al Învățământului Superior, dar și de a crește competitivitatea acestor instituții. Simultan, rețeaua RO European Universities are ca obiective atât colaborarea în scopul transformării sistemice în România, cât și valorificarea la maximum a oportunităților oferite de alianțele europene pentru creșterea capacității instituționale a universităților din România care fac parte din ele.

Activitățile RO European Universities includ organizarea de grupuri de lucru pe teme de interes general pentru toate universitățile membre, cât și acțiuni comune pe temele respective. Astfel, **grupurile de lucru ale rețelei au vizat de-a lungul acestor patru ani teme precum: mobilitățile studenților în alianțele de universități europene, diploma integrată/ europeană, microcertificările, entitățile legale ale alianțelor, politicile de cercetare și doctorate în alianțe.** Recent, una dintre temele care au devenit prioritare este cea legată de campusurile virtuale și European Student Card (ESC), motiv pentru care s-au organizat o serie de întâlniri și workshopuri, la care au fost invitați reprezentanți ai tuturor universităților membre.

Alte aspecte importante ale activităților desfășurate de rețeaua „RO European Universities” în România variază, de la contribuții comune la dezvoltarea legislației românești privind diploma integrată și microcertificările, la schimburi de bune practici privind creșterea numărului și calității mobilităților studenților între universitățile din România și partenerii lor din alianțe, sau la workshop-uri exploratorii privind implementarea European Student Card și implicațiile afilierii la campusurile digitale/virtuale ale alianțelor.

O altă dimensiune importantă a inițierii unei rețele a universităților din România membre ale unor alianțe europene o reprezintă colaborarea cu ceilalți actori interesați din ecosistemul învățământului superior de la nivel național. Astfel, între 2020 și 2024 a existat un dialog constant între rețea și alți actori interesați din ecosistemul național de învățământ superior, precum: Ministerul Educației; Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării; Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul

Superior; Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării; Autoritatea Națională pentru Calificări; Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale. Acest lucru reflectă nu doar dorința și voința „RO European Universities” de a contribui la transformarea sistemică în învățământul superior, dar și interesul și deschiderea actorilor din sistem de a sprijini universitățile din România membre ale unor alianțe europene și de a integra experiențele și modelele din alianțe în procese și acțiuni derulate de la nivel național.

Mai mult decât atât, aceste instituții au devenit un partener de dialog constant al rețelei și au sprijinit concret activitățile universităților românești în alianțele europene din care fac parte. Astfel, prin sprijinul financiar anual oferit de Ministerul Educației, România este unul dintre statele Uniunii Europene ce sprijină constant și consistent de la nivel național universitățile membre în astfel de alianțe. Un exemplu unic la nivel european e oportunitatea oferită de Agenția Națională ERASMUS+ (ANPCDEFP) de a suplimenta grantul instituțional al acestor universități pentru a facilita creșterea numărului de mobilități dinspre România spre statele celorlalți parteneri din alianțele lor, contribuind astfel semnificativ la integrarea alianțelor. Nu în cele din urmă, cu ocazia procesului legislativ recent, avem, pentru prima dată în istoria legislativă a României, articole ce fac referire directă la Universitățile Europene. Astfel, legislația națională admite apartenența universităților din România la aceste alianțe europene, recomandă participarea la astfel de inițiative și susține concret instituțiile care devin membre ale unor alianțe, prin Legea nr. 199/2023:

Articolul 114

(1) Pentru promovarea calității și creșterea eficacității și a relevanței sistemului de învățământ superior, pentru creșterea vizibilității internaționale, precum și pentru concentrarea și utilizarea eficientă a resurselor, instituțiile de învățământ superior de stat, particulare și confesional particulare pot:

(...)

d) să participe în consorții de tipul universităților europene sau centrelor europene de excelență în formare profesională, cu statut conform reglementărilor Uniunii Europene în domeniu.

Articolul 120

(1) Se înființează Programul național pentru internaționalizare universitară „Study in Romania” în vederea consolidării procesului de internaționalizare a sistemului de învățământ superior, pentru a asigura resursele necesare. Programul este organizat și finanțat de Ministerul Educației, iar desfășurarea acestuia se reglementează prin hotărâre de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației.

(2) Programul prevăzut la alin. (1) are următoarele obiective:

[...]

f) susținerea financiară a instituțiilor de învățământ superior românești în participarea în cadrul proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene, precum și pentru preluarea exemplelor de bună practică din cadrul acestui tip de rețele în cadrul respectivelor instituții;

[...].

Comunitatea europeană spre care se dezvoltă învățământul superior reprezintă valori clar ancorate în inovare și colaborare transnațională. În plus 21 de universități din România, reprezentând 67% dintre studenții din țară, formează un nucleu transformator pentru întreg sistemul de învățământ superior românesc prin intermediul rețelei RO European Universities. Această rețea a oferit oportunitatea consolidării impactului acestor universități la nivel de politici publice sau legislație în România. RO European Universities sunt conectate la o mulțime de alte instituții de învățământ superior din 32 de țări, prin intermediul alianțelor de universități europene din care fac parte. Observăm că un procent semnificativ dintre universitățile publice din România este implicat în creionarea viitorului educației din Europa. Faptul că putem contribui la schimbările sistemice necesare nu doar în Europa, ci și în țară, subliniază rolul de actori-cheie în transformarea spațiului educației superioare românești, crescându-i competitivitatea.

